

13 NOV. 1992

Entreprenørforeningen
Nørre Voldgade 106
1015 København K.
Att.: Mogens Hansen

2. kommunekontor
1992/1124/050-1
BJ/EMJ

2) Trafikministeriet - (selvstændigt brev)

3) Sønderjyllands Amtskommune - (selvstændigt brev)

4) Niels Arkil - (selvstændigt brev)

5) HUSK

6) Resume

Ved skrivelse af 27. marts 1992 med bilag har Entreprenørforeningen anmodet Indenrigsministeriet om at vurdere, om det er i strid med kommunalretlige retsgrundsætninger, at Sønderjyllands Amtskommune sælger asfalt produceret af amtskommunens asfaltværk, Bjergskov Asfaltværk, til og udfører asfaltarbejder for andre kommuner og private, og at amtskommunen har afgivet tilbud i en licitation den 20. marts 1992 på udførelse af arbejder på (statslige) hovedlandeveje i Sønderjyllands Amtskommune.

Indenrigsministeriet har ved skrivelse af 3. april 1992 anmodet Sønderjyllands Amtsråd om en udtalelse til Entreprenørforeningens skrivelse.

Sønderjyllands Amtskommune har med skrivelse af 27. april 1992 fremsendt en udtalelse til ministeriet. I udtalelsen er bl.a. anført følgende:

"Bjergskov asfaltværk blev etableret af Aabenraa amt i 1932 og har siden været 100% ejet af amtet, siden 1970 Sønderjyllands Amt.

I alle årene har værket - som alle andre asfaltværker - leveret asfalt til offentlige og private kunder i lokalområdet.

Varmblandet asfalt afhentes jo normalt hensigtsmæssigt fra nærmere værk.

Efter amtssammenlægningen i 1970 blev der indgået aftale mellem amtsrådet og de private asfaltfirmaer i Sønderjylland om antallet af asfaltværker. Efter aftalen skulle der etableres værker i Toftlund, Skrydstrup, Bjergskov og et mindre værk på Als.

Aftalen har medført, at alle arbejder indenfor en afstand af ca. 35 km fra Bjergskov blev udført i eget regi, medens øvrige arbejder blev udbudt i licitation.

Dette gjaldt også arbejder på statsveje, i overensstemmelse med samarbejdsaftalen.

Udover arbejder på egne veje udfører værket arbejder for kommuner og private efter regning eller efter tilbud i konkurrence med private. Disse arbejder har udgjort 10 - 25% af omsætningen.

Værkets realistiske produktionskapacitet er over 100.000 t, og da de faste omkostninger incl. løn udgør ca. 40% af omsætningen, er det klart, at der vil være en stor økonomisk gevinst ved at udnytte denne i højere grad.

Asfaltværket drives ud fra et princip om, at værket regnskabsmæssigt skal hvile i sig selv set over en årrække. Både de større udbygninger og alle udgifter til den daglige drift skal indregnes, herunder naturligvis også administrationsudgifter. Der indregnes ikke forrentning af den investerede kapital, der jo fuldstændig er optjent via driften.

Amtsrådets økonomiske fordel ved at have eget asfaltværk er ikke overskud, men mere at asfaltarbejderne i tidens løb har kunnet udføres 5 - 10% under markedsprisen, svarende til en årlig besparelse på 1 - 2 mio. kr. De seneste år har dette dog ikke altid været tilfældet.

Der har således været uudnyttet overskudskapacitet de senere år.

Konkurrencerådets undersøgelse af asfaltmarkedet i 1991.

Konkurrencerådets konklusioner efter en vurdering af forholdene i asfaltbranchen medførte, at Sønderjyllands Amt meddelte de private firmaer, at de hidtidige begrænsninger i Bjergskovs asfaltproduktion er ophævet. Hensigten var bl.a. at skabe øget konkurrence.

Herudover meddelte Vejdirektoratet, at alle arbejder på statsveje skulle udbydes i offentlig licitation, og Vejdirektoratet opfordrede mundtligt Bjergskov asfaltværk til at afgive tilbud.

Ved den offentlige licitation på hovedlandeveje, som der refereres til med en oversigt over prisforskellene - i øvrigt med regnefejl i den samlede %-forskel - var det bemærkelsesværdigt, at de private danske firmaers priser ikke var lavere end sidste år. Tværtimod. Og det på trods af den ændrede situation i Sønderjylland og på trods af, at udenlandske firmaer for første gang havde afgivet billigste tilbud på asfaltarbejder i Ribe, Ringkøbing, Vejle og Århus amter.

Det var imod vore forventninger, hvilket bl.a. forklarer den store prisforskel.

Driften af værket 1992

Der produceres asfalt til brug på egne veje. Herudover søges overskudskapaciteten afsat ved salg til andre.

Den anførte hovedlandevejslicitation omfattede kun ca. 5.000 t i forhold til en forventet samlet produktion på mindst 50.000 t i 1992. Og tilbudsprisen giver naturligvis et positivt dækningsbidrag.

Det er således klart opfattelsen, at driften af værket klart holdes inden for kommunalfuldmagtens rammer, således som de f.eks. er beskrevet i Betænkning nr. 1153; Kommunerne og erhvervspolitikken af december 1988.

Det understreges igen, at der føres et samlet driftsregnskab for værket og for arbejderne på egne veje foretages systematisk prissammenligninger med tilsvarende arbejder udført af private firmaer i andre amter."

Ved skrivelse af 29. april 1992 rettede Niels Arkil på vegne af 3 private asfaltproducenter i Sønderjyllands Amtskommune henvendelse til indenrigsministeren vedrørende Sønderjyllands Amtskommunes asfaltvirksomhed. I skrivelsen henviste Niels Arkil til Entreprenørforeningens skrivelse af 27. marts 1992 og anførte, at der efter de 3 asfaltproducenters opfattelse ikke var tvivl om, at Sønderjyllands Amtskommune overtrådte kommunalfuldmagtsreglerne. Som bilag til skrivelsen var til orientering vedlagt en skrivelse om Bjergskov Asfaltværk - ligeledes af 29. april 1992 - som de 3 asfaltproducenter havde sendt til samtlige medlemmer af Sønderjyllands Amtsråd.

I skrivelsen til amtsrådsmedlemmerne anførte de 3 private asfaltproducenter bl.a., at de dels fandt det urimeligt, at amtskommunen producerede og udlagde asfalt på sine egne veje uden licitation, dels at de fandt amtskommunens konkurrence med private firmaer om andre kunder ulovlig ifølge kommunalfuldmagten.

Ved skrivelse af 11. maj 1992 fremsendte Indenrigsministeriet kopi af Sønderjyllands Amtskommunes skrivelse af 27. april 1992 med bilag til Entreprenørforeningen med henblik på foreningens eventuelle bemærkninger til amtskommunens udtalelse.

Entreprenørforeningen har i den anledning i skrivelse af 25. maj 1992 bl.a. anført følgende:

"For den gode ordens skyld bemærkes om den omtalte "aftale" mellem amtet og de private asfaltfirmaer, at amtet efter amtssammenlægningen i 1970, i forbindelse med at man udvidede Bjergskov Asfaltværk, gav de private asfaltfirmaer i Sønderjylland tilsagn om, at produktionen fra Bjergskov Asfaltværk ville holde sig indenfor 2/7 af produktionen til det totale asfaltmarked i Sønderjyllands Amt. Der foreligger således ikke en egentlig aftale mellem amtet og de private asfaltfirmaer i Sønderjylland.

.....

Af Asfaltindustriens statistik fremgår, at det totale asfaltmarked i Sønderjyllands Amt er fordelt således på kundegrupper:

	<u>1987</u>	<u>1991</u>
Stat og amt	108.000 t	68.000 t
Kommuner	101.000 t	52.000 t
Øvrige Off. myndigheder	6.000 t	6.000 t
Industri og øvrige private	<u>51.000 t</u>	<u>48.000 t</u>
I alt	<u>266.000 t</u>	<u>175.000 t</u>

Det er vurderingen i branchen, at de lave tal for 1991 næppe vil ændre sig de nærmeste år.

Ligeledes ifølge Asfaltindustriens statistik producerede Bjergskov Asfaltværk 59.000 t i 1987.

Siden 1987 er det offentliges forbrug, som det fremgår af tallene, næsten halveret. Hvis Bjergskov Asfaltværks reaktion på den kraftigt faldende afsætning til egne veje er at fastholde produktionen, eller måske at udnytte produktionskapaciteten over 100.000 t, vil det få følgende konsekvenser for de private asfaltværker i Sønderjylland:

De private asfaltværkers produktion i 1987 var 266.000 t - 59.000 t = 207.000 t. Regnes med et totalt asfaltmarked i Sønderjyllands Amt i de kommende år på 175.000 t, og Bjergskov Asfaltværk heraf producerer f.eks. 100.000 t, vil der tilbage til de private være 75.000 t. Det vil sige, at de private asfaltværker vil være nødsaget til at nedskære deres produktionskapacitet til ca. 1/3, medmindre nogle af dem vælger helt at lukke.

.....

I Sønderjyllands Amtsråds skrivelse anføres: "Der indregnes ikke forrentning af den investerede kapital, der jo fuldstændig er optjent via driften."

Dette er en noget besynderlig argumentation for ikke at beregne en forrentning af den investerede kapital. Al kapital er på et eller andet tidspunkt indtjent og bør selvfølgelig forrentes.

Entreprenørforeningen har fået oplyst, at Bjergskov Asfaltværk af amtets tekniske forvaltning vurderes at have en nyværdi på ca. 50 mio. kr. og en nutidsværdi på ca. 25 mio. kr. Regnes der således med en forrentning på 10% af nutidsværdien på kr. 25 mio., vil forrentningen andrage 2,5 mio. kr. Dette beløb alene overstiger den af amtet anførte årlige besparelse på 1 - 2 mio. kr. ved at have Bjergskov Asfaltværk.

Da Bjergskov Asfaltværk benytter en stor del af sin produktion til egne veje, kan prisen ikke fastsættes ved en konkurrence på markedsvilkår. Det kan derfor ikke udelukkes, at skatteyderne dermed indirekte finansierer Bjergskov Asfaltværks mulighed for at være konkurrencedygtig ved levering til de kunder, det ligger udenfor kommunalfuldmagtens grænser at levere til. Dette kan kun hindres ved at håndhæve overholdelse af kommunalfuldmagten.

Hvad angår amtets betragtninger om prisniveau, bemærkes at dette er irrelevant for afgørelsen af, om der foreligger en overskridelse af kommunalfuldmagtens grænser. Produktionen af asfalt fra Bjergskov Asfaltværk er ikke en biproduktion, som f.eks. koks fra et gasværk."

På baggrund af Entreprenørforeningens henvendelse af 27. marts 1992 har Indenrigsministeriet ved skrivelse af 17. august 1992 anmodet Trafikministeriet om en udtalelse om, hvorvidt der i Trafikministeriets lovgivning er hjemmel til, at en amtskommune sælger asfalt til og udfører entreprenørarbejde på vejområdet for andre kommuner, staten eller private.

Trafikministeriet har besvaret Indenrigsministeriets forespørgsel ved skrivelse af 25. september 1992, hvoraf bl.a. fremgår følgende:

"I henhold til lov om offentlige veje, § 15, kan trafikministeren bestemme, at projekterings-, anlægs- og vedligeholdelsesarbejder samt driftsforanstaltninger på hovedlandevejsnettet skal udføres af Vejdirektoratet eller træffe aftale med et amtsråd eller en kommunalbestyrelse om, at disse opgaver udføres af vedkommende amtsråd eller kommunalbestyrelse for statens regning.

I overensstemmelse hermed er der mellem trafikministeren og de enkelte kommunale råd indgået samarbejdsaftaler om udførelse af de nævnte opgaver på grundlag af en standardaftale udarbejdet efter forhandling med de kommunale organisationer. En sådan samarbejdsaftale er bl.a. indgået med Sønderjyllands Amt.

De indgåede samarbejdsaftaler er baseret på, at samarbejdspartneren principielt står for drift og vedligeholdelse og normalt også for anlæg af almindelige hovedlandeveje (bortset fra motorveje) inden for vedkommende samarbejdspartners geografiske område.

Vedrørende drifts- og vedligeholdelsesarbejder er det i samarbejdsaftalerne udtrykkeligt fastslået, at det kommunale råd står

frit med hensyn til, om det vil udføre arbejdet ved egen foranstaltning eller ved hjælp af entreprenører. Det er endvidere i aftalen fastsat, at der kan træffes aftale om udbud af entrepriser på tværs af aftalegrænser, f.eks. asfaltarbejder i flere amter, hvor dette vil være hensigtsmæssigt. Udbuddet kan omfatte arbejder på såvel det statslige som det amtskommunale vejnet.

Hverken loven om offentlige veje, dens forarbejder eller de indgåede samarbejdsaftaler indeholder bestemmelser om, i hvilket omfang en amtskommune kan sælge asfalt til andre amtskommuner, kommuner (såvel inden for som uden for det pågældende amt) eller private. Der findes ej heller i vejlovgivningen bestemmelser om, i hvilket omfang en amtskommune på entreprenørbasis kan udføre arbejder på veje, der ikke administreres af den pågældende amtskommune selv.

Trafikministeriet og Amtsrådsforeningen drøfter i øjeblikket en ændring af de eksisterende samarbejdsaftaler, der skal sikre, at arbejder på hovedlandevejsnettet udbydes i licitation i størst muligt omfang. Formålet hermed er at skabe et konkurrencemæssigt miljø med en forventelig besparelse for staten til følge."

Indenrigsministeriet har til brug for sagens behandling i ministeriet modtaget en udskrift af beslutningsprotokollen for møde i Sønderjyllands Amtsråd den 7. september 1992, hvoraf det fremgår, at amtsrådet bl.a. vedtog et forslag fra amtskommunens tekniske forvaltning - der var udarbejdet i samarbejde med Kommunernes Revisionsafdeling - om selvstændiggørelse af Bjergskov Asfaltværk med virkning fra 1. januar 1993.

Til grund for amtsrådets behandling af nævnte forslag forelå en indstilling af 7. august 1992 fra amtskommunens tekniske forvaltning om selvstændiggørelse af asfaltværket, hvori der bl.a. var anført følgende:

"Bjergskov Asfaltværk selvstændiggøres i forhold til amtets administration og økonomi ved dannelse af en amtslig "institution" under Teknisk Forvaltning, vejvæsenet.

.....

Asfaltværket skal økonomisk hvile i sig selv på samme måde som de kommunale forsyningsselskaber. Det betyder bl.a., at asfaltværket skal afholde samtlige omkostninger, såvel direkte som indirekte, vedrørende værkets drift, administration, vedligeholdelse, investering og udvikling, og at der vil ske forrentning af værkets mellemregning med amtskassen og at større anlægsinvesteringer afskrives over en årrække.

Der sker ikke nogen forrentning af Bjergskov Asfaltværks egenkapital, idet amtet til gengæld køber asfalten til priser under markedsprisen."

Selvstændiggørelsen af Bjergskov Asfaltværk er endvidere nærmere beskrevet i et notat udfærdiget af amtskommunens forvaltningschef den 7. august 1992, hvori der bl.a. er anført følgende:

"Udgifter til administration, forrentning af driftskapitalen, afskrivning af investeringer og sikring af virksomhedens overlevelse og udvikling på langt sigt er således indeholdt i priserne.

.....

Værket betaler for sit forbrug af amtets serviceydelser, fælles funktioner og for en andel af de øvrige generalomkostninger.
....."

Forvaltningschefen har efterfølgende telefonisk bekræftet over for Indenrigsministeriet, at det først er med virkning fra asfaltværkets selvstændiggørelse, at de indirekte omkostninger - forrentning af driftskapital og afskrivning - indregnes i asfaltværkets priser.

Endvidere har forvaltningschefen oplyst, at med virkning fra 1. januar 1992 er samtlige asfaltarbejder, herunder drifts- og vedligeholdelsesasfaltarbejder, på hovedlandevejene i Sønderjyllands Amtskommune udbudt i licitation.

Indenrigsministeriets udtalelse:

Det almindelige tilsyn med amtskommunerne varetages af Indenrigsministeriet. Tilsynet er et retligt tilsyn, d.v.s. at tilsynet kun omfatter spørgsmål om, hvorvidt der er sket en tilside-sættelse af lovgivningen, herunder offentligretlige retsgrund-sætninger, jf. § 61 i lov om kommunernes styrelse (jf. lovbe-kendtgørelse nr. 483 af 21. juni 1991). Indenrigsministeriet kan således ikke tage stilling til spørgsmål om hensigtsmæssigheden af en amtskommunes dispositioner, men alene til spørgsmålet om dispositionernes lovlighed.

Det fremgår af § 2 i lov om offentlige veje (jf. lovekendtgørelse nr. 430 af 31. maj 1991) at trafikministeren er øverste forvaltningsmyndighed for hovedlandevejene, mens amtsrådene og

kommunalbestyrelserne er forvaltningsmyndigheder for henholdsvis landevejene og kommunevejene.

Ifølge Trafikministeriets udtalelse i sagen, er der i vejlovens § 15 hjemmel til, at trafikministeren træffer aftale med et amtsråd om, at den pågældende amtskommune varetager projekterings-, anlægs- og vedligeholdelsesarbejder samt driftsforanstaltninger på hovedlandevejsnettet inden for amtskommunens eget geografiske område.

Da et amtsråd i henhold til vejlovens § 15 således kan indgå en samarbejdsaftale med trafikministeren om udførelse af opgaver på hovedlandevejsnettet i amtskommunen, finder Indenrigsministeriet, at det ligger i naturlig forlængelse af vejlovens bestemmelse, at en amtskommune også kan afgive tilbud på udførelse af de samme opgaver på hovedlandevejene, såfremt disse udbydes i licitation.

Indenrigsministeriet finder derfor, at Sønderjyllands Amtskommune lovligt har kunnet deltage i licitationen den 20. marts 1992 vedrørende udførelse af arbejder på hovedlandeveje i Sønderjyllands Amtskommune.

For så vidt angår amtskommunens prisberegning i forbindelse med afgivelse af tilbud på arbejder, der er udbudt i licitation på hovedlandevejsnettet, bemærkes, at en amtskommune ikke lovligt kan yde økonomisk tilskud til løsning af opgaver, der påhviler staten, medmindre der foreligger lovhjemmel hertil. En sådan lovhjemmel foreligger ikke for så vidt angår de heromhandlede opgaver. Amtskommunen skal derfor fastsætte sine priser således, at de som minimum dækker amtskommunens samlede udgifter til opgaverne, heri indregnet forrentning og afskrivning af anlæg og driftsmateriel m.v.

Under hensyn til, at det som udgangspunkt ikke er en kommunal opgave uden lovhjemmel at drive virksomhed med henblik på opnåelse af overskud, har Indenrigsministeriet overvejet, om der - som amtskommunen synes at forudsætte - kan antages at gælde et krav om, at amtskommunens udførelse af opgaver for staten skal hvile i sig selv, således som det antages at være tilfældet for

kommunale forsyningsvirksomheder, hvor prisberegningen ikke er fastsat i lovgivningen. Efter ministeriets opfattelse kan et sådant krav imidlertid ikke antages at gælde. Et krav om, at udførelsen af opgaverne skal hvile i sig selv, vil således kunne medføre konkurrenceforvridning i forhold til private erhvervsdrivende, idet de amtskommunale tilbud kan blive lavere end de private tilbudsgiveres, såfremt der ikke indregnes normal fortjeneste i tilbuddene. En sådan konkurrenceforvridning må antages at være i strid med den almindelige kommunalretlige retsgrundsætning om, at kommuner og amtskommuner ikke må påføre private urimelig konkurrence.

På denne baggrund er det Indenrigsministeriets opfattelse, at priserne for en amtskommunes udførelse af licitationsarbejder på hovedlandeveje skal fastsættes efter almindelige forretningsmæssige principper. Heri ligger, at det skal være en fornuftig og økonomisk forsvarlig disposition at tilbyde at udføre opgaven til den pågældende pris, at prisfastsættelsen ikke må påføre private urimelig konkurrence, og at prisen ikke må fastsættes lavt med henblik på at yde tilskud til bygherren. Prisfastsættelsen skal således tage udgangspunkt i en opgørelse over samtlige de omkostninger, der er forbundet med varetagelsen af opgaverne. Det vil således f.eks. ikke være lovligt at se bort fra de indirekte omkostninger - forrentning og afskrivning - til anlæg og driftsmateriel m.v. ved prisfastsættelsen.

Indenrigsministeriet har forstået Sønderjyllands Amtskommunes udtalelser således, at amtskommunen ved prisberegningen helt ser bort fra de indirekte omkostninger, idet der ifølge det oplyste ikke indregnes forrentning eller afskrivning af anlæg og driftsmateriel m.v. Dette er som ovenfor anført ikke lovligt.

Hvad dernæst angår de øvrige aktiviteter, som varetages af Sønderjyllands Amtskommune i nærværende sag, d.v.s.:

1. amtskommunens udførelse af og levering af asfalt til arbejder på sine egne landeveje,
2. amtskommunens levering af asfalt til arbejder på hovedlandeveje, og

3. amtskommunens levering af asfalt til og udførelse af asfaltarbejder for andre amtskommuner, kommuner og private,

fremgår det af Trafikministeriets udtalelse, at disse aktiviteter ikke er reguleret af bestemmelser i ministeriets vejlovgivning. Spørgsmålet om lovligheden af disse aktiviteter må derfor afgøres ud fra almindelige offentligtretlige retsgrundsætninger om amtskommunernes opgavevaretagelse.

Ifølge disse retsgrundsætninger er det som udgangspunkt ikke en amtskommunal opgave at drive handel, håndværk, industri og finansiel virksomhed. Udgangspunktet fraviges dog bl.a. for så vidt angår amtskommunal produktion til eget brug. Amtskommuner kan endvidere for at undgå værdispild lovligt afsætte eventuelle biprodukter fra amtskommunal virksomhed samt i et vist, begrænset omfang udnytte en overkapacitet og således varetage opgaver, der ikke normalt er amtskommunale. Det er dog for så vidt angår salg af overkapacitet bl.a. en betingelse, at den pågældende amtskommunale aktivitet ikke er dimensioneret med det formål at opnå mulighed for at varetage opgaver, der normalt ikke er amtskommunale, samt at overkapaciteten af hensyn til varetagelsen af den amtskommunale opgave ikke kan afskaffes. Ved afgørelsen af, hvorvidt en amtskommune lovligt kan sælge overkapacitet, må det endvidere indgå som et element i afvejningen, om opgaven i øvrigt varetages på rimelig måde af private erhvervsdrivende.

Herudover vil amtskommuner i meget begrænset omfang kunne påtage sig accessoriske opgaver, d.v.s. i princippet ikke-amtskommunal virksomhed, der knytter sig naturligt til en i øvrigt amtskommunal opgave på en sådan måde, at det ville forekomme urimeligt ikke at give amtskommunen adgang til at udføre opgaven. Det er dog bl.a. en betingelse, at den accessoriske virksomhed i sit omfang skal være underordnet i forhold til hovedvirksomheden. Ved afvejningen af, hvorvidt en sådan ikke-amtskommunal virksomhed kan udføres, vil der endvidere skulle tages hensyn til, om opgaven i øvrigt varetages på rimelig måde af private erhvervsdrivende. Der henvises i øvrigt til det i Betænkning nr. 1153/88, om kommunerne og erhvervspolitikken, s. 76 og 77, anførte.

ad 1 og 2:

Som det fremgår af ovenstående vil Sønderjyllands Amtskommune lovligt kunne udføre asfaltarbejder på egne landeveje. Det bemærkes i den forbindelse, at amtskommunen ikke i henhold til kommunalretlige grundsætninger er forpligtet til at udbyde disse arbejder i licitation. Sønderjyllands Amtskommune vil endvidere lovligt kunne producere asfalt til sine egne vejarbejder samt til de asfaltarbejder på hovedlandevejene i Sønderjyllands Amtskommune, som amtskommunen ifølge det ovenfor anførte lovligt kan udføre.

ad 3:

For så vidt angår Sønderjyllands Amtskommunes salg af asfalt til og udførelse af asfaltarbejder for andre amtskommuner, kommuner og private bemærkes, at det som ovenfor anført som udgangspunkt ikke er en amtskommunal opgave uden lovhjemmel at påtage sig sådanne opgaver.

Som ovenfor beskrevet vil en overkapacitet dog i begrænset omfang og under visse nærmere angivne forudsætninger kunne udnyttes til varetagelse af opgaver, der normalt ikke er amtskommunale. På grundlag af de foreliggende oplysninger finder Indenrigsministeriet imidlertid ikke, at forudsætningerne for udnyttelse af overkapacitet er til stede i denne sag. Ministeriet har herved lagt vægt på, at Bjergskov Asfaltværk ifølge amtskommunens oplysninger siden værkets start har udnyttet, at asfaltværket udover produktionen af asfalt til eget brug, også har en kapacitet, der har gjort det muligt for asfaltværket - "som alle andre asfaltværker" - at levere asfalt til offentlige og private kunder i lokalområdet. Værket synes således fra begyndelsen at have været dimensioneret med henblik på varetagelse af andre opgaver end amtskommunale opgaver. Ministeriet har endvidere lagt vægt på amtskommunens oplysninger om, at arbejdet for andre kommuner og private har udgjort 10 - 25% af asfaltværkets omsætning.

Ministeriet finder heller ikke, at de omhandlede opgaver lovligt kan udføres som accessorisk virksomhed. Ministeriet har herved bl.a. lagt vægt på, at de nævnte opgaver må antages at kunne

varetages på rimelig måde af private erhvervsdrivende. Sønderjyllands Amtskommune vil dog, i tilknytning til at amtskommunen udfører arbejder på sine egne veje, lovligt kunne udføre asfaltarbejder på meget korte vejstrækninger på en naboamtskommunes eller en kommunes område, såfremt praktiske hensyn tilsiger dette.

Under henvisning til ovenstående har Indenrigsministeriet i dag fremsendt kopi af denne skrivelse til Sønderjyllands Amtskommune, og anmodet amtskommunen om snarest at fastsætte sine priser for udførelse af licitationsarbejder på hovedlandeveje i overensstemmelse med de ovenfor anførte principper.

Ministeriet har endvidere anmodet Sønderjyllands Amtskommune om at ophøre med at levere asfalt til og udføre asfaltarbejder for andre amtskommuner, kommuner og private. Endelig har man anmodet Sønderjyllands Amtskommune om at ophøre med at levere asfalt til og udføre asfaltarbejder for staten for så vidt angår opgaver på vejstrækninger uden for amtskommunens geografiske område.

Kopi af denne skrivelse er sendt til Trafikministeriet og Niels Arkil.

Med venlig hilsen

Thor Pedersen

/ Grethe Løgstrup